ԱՐԱՐԱՏ

ՀԱՆԴԷՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամէն օր իւրաքանչիւր շրջանը 52 օրինակ է։
Առտուգրութեան տեղն է Կ. Պոլիս, Մեծ Նոր խան վերի յարկ Թիւ 6։
Դուրս երթալիք փոստային ծախքը առնողին վրայ է։

Շրջանին գինը կէս Օսմ. ոսկի 50
Մէկ Թիւը դահեկան արծաթ 1
Անվճար նամակ չընդունուիր։ — Ծանուցման տողը 3

ԹԻՒ 749 ԺԲ ՏԱՐԻ ՇՐՋԱՆ ԺԵ. **1880** ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 22 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ ՆԻՒԹՈՅ

Ազգային լուրեր։ —Օրացոյց 1881ի։ —Մայր վարժարանի սեռը։ —Տիգրանակերտի ապանեալ հայուհի մը եղբօրը բողոքագիրը։ —Գրադատական։ —Շահնազարեան վարժարան։ —Սամաթիոյ քահանայից դասը։ —Սրկէ Նրկէ։ —Ջրաւարճալիք։ —Ակնայ նամակը։ —Փոքր Սուրհանդակ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այսօր Ամեն. Ս. Պատրիարք հօր հրաւիրմամբ եկեղեցական համագումար ժողով պիտի գումարի, ըստ նոր վարչական կանոնագրի, կրօնական ատեանի անդամոց ընտրութեան համար եռապատիկ ցանկ մը պատրաստելու համար։

* * *

Այս կիրակի օր Պալեան Վսեմ. Սարգիս պէյի գերդաստանին համար ննջեցեալոյը հոգւոյն համար Գեր. Տ. Կարապետ Ս. վարդապետ Բագրատունի հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց Եչմիզուլէի Ս. Յակոբայ եկեղեցւոյն մէջ, ուր Ս. Փրկչի Հոգաբարձութեան ալ ներկայութեամբը, ընտիր քարոզ մը խօսելով, Պալեան գերդաստանին անդամոցը բարեմասնութիւնները գովութեամբ դրուատեց։

Յետ աւարտման եկեղեցւոյ, Ն. Գերապատուութիւնը Ազգ. Հիւանդանոցի ալ այցելութիւն տալով, բոլոր յարկերը աչքէ անցնելէն ետքը պատշարեաններն մխիթարեց։

* * *

Այս դիշեր ժամը 9ին միջոցները հարաւային քամիով սոսկալի փոթորիկ մ'ելնելով, ծովուն վրայ գտնուող բազմաթիւ ձկնորսներ, որոց չատը հայազգի են, նաւաբեկութեան սոսկալի ազէտքի մը հանդիպեցան։ Այս առաւօտ խղդուած հայ երիտասարդ ձկնորսի մը մարմինը գտնուեցաւ ծովեզերքին վրայ, եւ դեռ ուրիշ կորուստներ ալ կը դուշակուին։

* * *

Շապին-Գարահիսարի առաջնորդութեան պատր. փոխանորդ Ներկայարեան Գեր. Պետրոս Ծ. վարդապետ յառաջիկայ ուրբաթ օրկ'մեկնի մայրաքաղաքէս, իր պաշտօնատեղին երթալու։

ՕՐԱՑՈՑՑ 1881Ի

Հանդիսիս վերջին երեսը կ'տեսնուի 1881 տարուան Օրացոյցը, լաւ խնամքով պատրաստեալ, մանաւանդ տպագրութեամբ և ազգ. Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի հաշուոյն համար առաջին անգամն ըլլալով հրատարակեալ։

Օրացոյցը մարդուս համար ամենէն առաջին պէտքերէն մէկն է, և թերևս ժամացոյցէն ալ աւելի։ Մարդս իր օրը, ժամանակը և եղանակը և բոլոր իր կենաց հարկաւոր եղած պէտքերը գիտնալու համար՝ գոնէ քովը օրացոյց մ'ունենալու է, մինչդեռ շատ մարդ կայ որ թերևս զարդի կամ ցոյցի համար 3-4-5-6 ոսկի տալով ծոցը ժամացոյց մը կը դնէ, իսկ լուսնի կամ եւրոպական ամսուն քանի'ն ըլլալը գիտնալու համար՝ քովինին կ'հարցնէ։

Օրացոյցը վերջապէս գիրք մը չէ, որոյ սղութիւնը պատճառ բռնելով զանոյ ընելու կարծեցեալ իրաւունք մ'ունենանք, ընդհակառակն 1 կամ 2 դրչ. արժէք ունեցող բան մնէ, որոյ գանխպատիկը մէկ օրուան մէջ աւելորդ բաներու կ'ծախսենք, մինչդեռ 3-4 միլիոնէ բարկացեալ մեզ նման ազգի մը մէջ առնուազն 1 միլիոն կամ դոնէ 500 հազար օրացոյց ըսպառելու էր, այսօր Հիւանդանոցին Հոգաբարձութիւնը գլխանոցը երկինք կ'նետէ եթէ 40 հազար օրացոյց կարենայ սպառել, երբ եւրոպական մինչ չատ փոքր ժողովրդոց մէջ հարիւրաւոր տեսակէ մի լինաւոր տարեցոյցներ կտպառին։

Բոլոր այս բաղդատութեան պարագայներն յիշելնուս միակ պատճառը սա է թէ, նախ իւրաքանչիւր հայ անհատի՝ այս մասին իր գլխաւոր մէկ պէտքը երեն դգացնել տանք, և երկրորդ՝ հասկցնենք մեր ժողովրդին թէ, ուրիշ ամեն ժամանակէ աւելի հիմայ, որ Ս. Փրկչի աղգ. Հիւանդանոցի հաստութիւն մէկ մեծ աղբիւրն ալ ցամքած է, տէրութեան կողմէն կապուած հացի ռոճիկը ժամանակէ մ'ի վեր կտրուած ըլլալուն պատճառաւ, որոյ տեղ Փրկչի հոգաբարձութիւնն ալ Հիւանդանոցին պէտք եղած հացը ճարելու համար ամիսը 250-300 ոսկւոյ աւելորդ ծախքի մը տակ մնալու հարկադրուած է, այսպիսի նեղ և անճոռնի միջոցի մը մէջ, կըսենք, հարկ և պարտք է ամեն Հայու՝ որ եթէ ոչ պէտքի, գէթ նպաստի համար իւրաքանչիւր ոք մէկ մէկ Օ-րացոյց գնէ ու քովն ունենայ, որոյ մէջ իր յուսացածէն աւելի կարևոր և պիտանի տեղեկութիւններ ու գիտելիքներ ալ գտնելով, թերևս այնքան օգուտ պիտի կարենայ քաղել տակէ, որքան առջի բերան մտքէն իսկ չէր անցներ։

Մեր այս ըսածին ճշմարտութեանը պիտի համոզուին անոնք, որք գործնական փորձ մ'ընել պիտի ուզեն։

ՄԱՅՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ՍԵՄԸ

Տարիէ մ'աւելի է որ Գումգապուի թաղը ընտրած ենք մեր բնակութեանը համար (ընթերցողք թաղ չ'ղարմանան և չ'մեղադրեն զմեզ մեր յաճախ տեղափոխութեանը մասին, վասն զի վարձակալ մարդը տարին տասներկու ամիս մէկ տեղ մը չկրնար մնալ.) սակայն բան մ'ալ գրած չենք տակաւին այդ թաղին վրայօք։

Իսկ չկարծուի թէ՝ գրելիք բան մը չգտնուելուն համար է որ չենք գրած։

Ընդհակառակն այս թաղին մէջ ուրիշ ամեն թաղերէ աւելի «խըրխըը»ը պակաս չէ։

Թաղական խորհրդոյ անդամք իրարու դէմ. Հոգաբարձութիւնը թաղ. խորհրդոյ դէմ, թաղ. խորհուրդը Հոգաբարձութեան դէմ, վարժապետներն տնօրէնին դէմ, տնօրէնը վարժապետաց դէմ ևլն։

Այս ամենը չկարծուի թէ աւելութեան և կամ շահախնդրութեան արդիւնք են։ Վարժարանին յառաջադիմութեանը համար են միայն, և այս անձինքն ալ թաղային վարժարանները միացնելու ձեռք ղարնելով, յաջողեցան մայր վարժարանն ալ բարձրագոյն կարգի ուսումնարանի մը վիճակին մէջը դնելու, և ազգային համար լի յոյսեր յայտնելու վրայ են թէ՝ ազգային վարժարանաց և ոչ մէկուն ցարդ չտուած արդիւնքը՝ այս վարժարանէն պիտի ելնէ։

Մենք չենք ուղեր ասոր հակառակը պնդել, սակայն Մայր վարժարանին իրօք նոր բարւոքման և յառաջադիմութեան ճանբուն մէջ մտած ըլլալուն այն աստեն կ'հաստատանք, երբ նախ և առաջ յիշեալ վարժարանի փողոցի դրանը սեմին վրայի դուրս ցցուած երկաթները երկու գամով չկուխլը տեսնենք, որով թէ ղմեզ դոհացուցած, և թէ առաւօտ երեկոյ այդ դրնէն մտած ելած աստեններն երկրպագելու դատապարտուող անմեղ աշակերտները վայրկենական վտանգներէ ազատելով (Ֆրէնկեանին վայրկենական վիճակահանութիւնը չհասկցուի) զանոնք երախտապարտ կացուցած կըլլան։

Անցեալներն Բաղէչի ճանբուն վրայ փիւրտերէն կողոպտուելով մահամերձ վիրաւորուող տիգրանակերտցի հայազգի մ'սպանութեան պարագայներուն դէմ Տիգրանակերտի աղգ. վարչութեան բողոքագիր մը մատուցուեր է սպանելոյն եղբօրն և ազգականացը կողմանէ, որոյ մէկ օրինակն ալ մեզ ղրկուած ըլլալով, հարկ կ'համարիմք հրատարակել։

Արժ. Տեղապահ Ս. Հայր

և Բարեխնամ Տեարք Ազգ. Վարչութեան

Թիւթիւնճի Անթառամեան մահտեսի Մանուկ եղբօրս սպանման պարագայք հետեւեալներն են, զոր Ձեր Արժ. Հայրութեան և ազգախնամ վարչութեանդ բարերար տեարցդ ներկայելու պատիւն ունիմք։

Եղբայրս ասկէ երկու ամիսի չափ յառաջ առեւտրական գործերով Բաղէշ (Պիթլիզ) երթալով վերադարձին՝ (սեպտ. 15ին) քաղաքէս չորս ժամ հեռաւորութիւն ունեցող «Ամպար չայի» և «Մէմէթլի» անուն գիւղին մէջ տեղը կարաւանին(*) հետ կ'իջեւանին։

Գիշեր ժամ մ'կին յանկարծ չորս արիւնարբու և վայրենի աւազակ քիւրտեր իրենց սակաւաթիւ կարաւանի վրան կը յարձակին։

Եղբօրս յիշեալ ուղեկիցներէն մին ոտիկան մ'է եղեր, իրեն հետ կառավարութեան վերաբերեալ մեծ գումար մը ատակ ունենալով։

Բայց յարձակող վայրենիք ոչ ասոր և ոչ միւսներուն երբէք չարի՛ք մը հասուցած չեն, և միայն եղբայրս սաստիկ տառապանօք ու տանջանօք կիսամեռ ընելէն յետոյ իր բոլոր ունեցածը և վրայի հագուստն ի անդամ կողոպտելով կ'անհետեւին։

Եղբօրս այդպիսի սաստիկ կերպով իր գլխէն վիրաւորուելուն լուրը ընկերք քովի գիւղը հասցնելու միջոցին գիւղացի արաբներ զինքը չնչասպառ նոյն գիւղը կը տանին, և ապա՝ պատասխանատուութենէ երկնչելով գիշերանց ձիարշաւ կը մղեն եղեռնագործներու ետեւէն, վերջապէս հա-

(*) Որն որ բացի եղբօրմէս՝ երկու մահմետական անձերէ եւ մի՝ նոյնպէս մահմետական հնոցմէ կը բաղկանար։

զիւ հազ կը կարողանան ձերբակալել յիշեալ չարագործնեբէն երեքը՝ որոց մէջ է հանրածանօթ աւազակապետ «Կասայի» որդին «Լուսու»ն, որն որ՝ ասկէ եղեր դաւառացւոց իբրեւ ղէնք գործածած կացինովը եղբօրս գլուխը հարուածողն եւ անդարմանելի կերպիւ ուղեղը վնասողն։

Վերջապէս կառավարութեան անհոգ եւ բոլորովին անտարբեր ընթացքի հակառակ՝ սեպտ. 17ին եղեռնագործը իւր երկու ընկերներով, որք են «Մըհէյէպտուլլահ» եւ «Նասօ», քաղաքս բերուելով ոստիկանութեան կ՚յանձնուին

Եղբօրս նոյն հարուածներով մնռնեն տեղւոյս քաղաքապետական բժշկի պաշտօնական «րափօրթ»ին հաստատուած է։

Բայց եղբօրս անանունթիւնէն աւելի ցաւալի կէտ մը կայ, զոր չեմք ուղեր լռութեամբ անցնիլ։

Եթէ սոյն աւազակը քուն աւազակութեան նպատակաւ եկած էին, պէտք էր որ այն ոստիկանին քովը եղած գումարն ալ յափշտակէին, իսկ եթէ մարդասպանութեան համար, եղբայրս միայն չէր մարդ, որով գործողութիւնք ինքնին կ՚ապացուցանեն թէ դիտողութիւնք միայն հայութեան դէմ են եւ ոչ այլ ինչ։

Չ՚մոռնամք պարագայ մ՚ալ պատմել, որ երբ եղբայրս Սղերդէն պիտի մեկնէր, իսկոյն Տիգրանակերտ լուր տրուած էր հեռագրաւ, յորմէ կը մակաբերուի որ թերեւս քաղաքէս Նիւթուած գաղտնի դաւադրութիւն մը վնի եղբօրս կեանքը եւ ընչիքը դէմ։

Ուստի բարեխնամ վարչութենէդ կը խնդրեմք որ այդ ամենակարեւոր եւ կենսական խնդիրն նկատողութեան առնելով հաճիք պարտ ու պատշաճ անօրինութիւնները ընել եւ ծանուցանել ուր որ անկ է։

Մնամք խնդրոյս կատարմանն սպասող

1880 սեպտ. 19 Եղբայր սպանելոյն

ի Տիգրանակերտ Մհի. Յակոբ Անթաբեան

ԳՐԱԴԱՏԱԿԱՆ

Հետեւեալ նամակը մեզ ղրկուած է, գրագիտական ծանօթի խնդրոյ մը վրայօք, մեր անկողմնակալութենէն հրատարակութիւնը խնդրուելով։

Արդարեւ մեք այսպիսի դիւուածներն հրատարակելու համար հարկ եղած անկողմնակալութիւնն չենք ղլնար, սակայն փափաքելի էր որ այս տեսակ գրական խնդիրներն մէկ կամ երկու անգամ կարծիք յայտնուելով բաւական համարուէր վիճաբանութիւնը երկուստեք, և վերջնական վճիռը ընթերցողաց դատողութեանը և ողջմտութեանը յանձնել աւելի նպատակաւոր ընարուէր։

Ցուսալով որ մեր այս անկեղծ փափաքը երկուստեք կընդունուի, կ՚հրատարակեմք և զայս։

Ս. աղնուաբիայ Օրիորդ Զապել Խանճեան

Ձեր դիտերը որպիսի խնդութիւն ազդեց յիս երբ Ձեր համեստախօս նամակն կարդալու պատիւն ունեցայ պատուական Մամլոյ 747 թուոյն մէջ, իբր ի պատասխանի ձեր ազգասիրական ոգւով գրուած տողին նկատմամբ անարժանաբար ըրած գրադատման։

Սակայն այսու ամենայնիւ ներեցէք ինձ ըսել որ՝ եթէ ցաւ մ՚ունիմ այժմ, այն ալ նոյն բացատրութեան դժբաղդաբար դոհացուցիչ չդտնելս է։

Փանդի կըսէք թէ տպագրական սխալմամբ

«Ձերթ կոկոնք ծաղկանց հարեալ ի մանգաղ»

տողին ծայրն դրուած վերջակէտն ստորակէտի փոխուելով իմ արդարացի դրադատմանս պատճառ եղած է, մինչդեռ ես կըսեմ, վերոյիշեալ նմանութեան օրինակին, նախորդ տողին՝

«Ո՞յք են կիսամեռ հէք մանկունք մատաղ»

երբէք յարմարած չէ։

Կէտադրութեան փոփոխութիւնն երբէք չարդարացներ խնդրոյ նիւթ եղած սխալն, քանդի այդ նըմանութեան օրինակն ինչ որ ալ ըլլայ նախորդ տողին կ՚վերաբերի, յորում յիշուած ի մանգաղ հարեալ կիսամեռ մանկունք՝ կոկոն ծաղկամբ կ՚բացատրուին։ Սակայն ո՞վ կրնայ պնդել թէ ի մանգաղ հարեալ մի կոկոն ծաղիկ պատշաճագոյն օրինակ է ի սովոյ թէ իսկ ի սրոյ կիսամեռ մանկան. միթէ ի սրոյ կիսամեռ անկեալ մի մանուկ դարմանելի չէ՞ վիրաբուժական դարմանատարութեամբ, դուք իսկ կ՚հաստատէք զայն հետեւորդ տողերով

«Զի՞ք արդեօք դոցա ոչ տեր ոչ իշխան»

«Փրկել ըղնոսա ի ձեռաց մահուան»։

Իսկ գալով վերջակէտին ստորակէտի փոխուելուն, կ՚փափաքիմ որ չէ թէ տպագրական սխալ, այլ տպագրական մի բանաւոր ուղղութիւն նկատէք զայն, քանզի եթէ նոյն տողն վերջակէտով ամփոփուէր, յայնժամ յաջորդ տողերուն հետ բնաւ առընչութիւն մը չպիտի ունենար և այն ատեն վերջակէտըն պահանջող տողին անմիջական յաջորդն

«Պատանիք նիհար տրտում և տժգոյն»

արդէն քանիցս յիշուած «ո՞յք»երէն հատ մ՚ալ ինքն առնուլ կ՚հարկադրուէր։

Կարծեմ, եթէ չեմ սխալիր,

«Պատանիք նիհար տրտում եւ տժգոյն»

տողն ունի լռելեայն այդ «ո՞յք» սկզբնաբառն, իբր այսպէս

«Ո՞յք են պատանիք նիհար տրտում և տժգոյն։

Ընդունեցէք, Օրիորդ, իմ խորին յարգանաց հաւաստիքն.

Ադիլ Գոյոմճեան

16 Հոկտ. 1880

Կ. Պոլիս

ՇԱՀՆԱԶԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ

Խասգիւղի Թաղ. խորհուրդն այս չաբթու մեծ դործ մը կատարեց և ի գլուխ հանեց, որուն երկար ժամանակէ ի վեր կ'փափաքուէը։

Շահնազարեան վարժարանը փակուելէն հետէ էր որ չէնքը և մէջի դոյքերը կորսուեան, քայքայման և ապականութեան վիճակի մը մէջ կ'դանուէին, անտէր և անխնամ մնալուն համար, թող որ բայ 'ի մէկ ընտանիքէ մը՝ ուրիշ խել մը կարօտ և չքաւոր կարծեցեալ ընտանիքներ ձրիաբար մէկ մէկ յարկ կամ սենեակ գրաւելով հոն, չէնքը պարզապէս «օտալար» մը դարձուցեր էին։

Ակէ 2 տարի առաջ, Խասգիւղի Թաղ. խորհուրդը, ուր յանձնուած էր Տ՝նտես. խորհրդոյ տեղապահութեամբ և Աշխ. Ս. Պատրիարք Հօր հաճութեամբն ու հրամանաւը՝ Շահնազարեան վարժարանին չէնքին և գոյքերուն պահպանութիւնը, տեսնելով այս ցաւալի և կորստական վիճակը նոյն չէնքի և մէջի գոյքերուն, սորա առաջքն առնելու համար գրեց Տ՝նտես. խորհրդոյ որ դայ միատեղ յիշեալ չէնքին ու գոյքերը քայքայումէ և ապականութենէ աղատելով զանոնք աւելի իրական ապահովութեան մը տակ առնելու համար օդնէ Թաղ. խորհրդոյ։ Իսկ Տ՝նտես. խորհուրդը դալով լոկ մէկ մէկ կնիք զրկելով կ'բաւականանայ, որոյմէ եաքը քանիցս թէ՛ այդ կնիքները կ'խլուին և թէ չէնքին քայքայման և մէջի գոյից կորստական և ապականութեան վիճակը կը չարունակէ։

Երկակայ դրացիք և թաղեցիք այլևս չկարենալով հանդուրժել այս տխուր վիճակին, և մէկ մ'ալ ծանրակշիռ վտանգներու իրական կասկածներ ունենալով, այս կիրակի օր բաղմաստորագիր հանրագրութեամբ, պատգամաւորութեան մը միջոցաւ Թաղ. խորհրդոյ կ'դիմեն, իրաց այս վիճակին առաջքն առնուլ և գոյքերն ու չէնքը, ինչպէս նաև չրջակայ չէնքերն ալ անխուսափելի վտանգէ մը փրկելու համար, Շահնազարեանի չէնքը մէջի բնակիչներէն պարպել և գոյքերն ալ աւելի իրական ապահովութեան մը տակ դնել խնդրելով։

Թաղ. խորհուրդն ալ քննելով իրաց վիճակը, թաղեցւոյ այս խնդիրն խիստ օրինաւոր, և ապահովութեան համար ձեռք առնուելիք միջոցներն ալ կարի տիպղականդաւելով, անմիջապէս յիշեալ չէնքին մէջի գոյքերը, որոց չատը կորսուած կամ գողցուած, մնացածն ալ փտելու վիճակին հասած էին, խնդրոյ եկեղեցի փոխադրելով մի ըստ մասէ գոնը-ւածներուն մէկ ցանկը կ'չինէ Ս. Պատրիարքին և Տ՝նտես. խորհրդոյ յղելու համար և զանոնք իր անմիջական պահպանութեանը ներքև կառնու։

Կ'կարծենք դիտնալ թէ յառաջիկայ կիրակի օր ալ Թաղ. խորհուրդը յիշեալ չէնքին մէջ ձրի բնակիչներն ալ դուրս հանելու պիտի ձեռնարկէ, հոն իր կողմանէ մինակ պահապան մը դնելով։

Գործոյն մանրամասնութիւնը ուրիշ առթիւ։

ՍԱՄԱԹԻՈՑ ԲԱՀԱՆԱՅԻՑ ԴԱՍԸ

Հայաստանի սովելոց նպաստող հայ հասարակութիւնը՝ եթէ առատաձեռնութեամբ օգնել կուզէ, Սամաթիոյ քահանայից օրինակին հետևելու է։

Տաճկական առած մը կայ որ կըսէ՝ «ինսաֆ տինին եարըսը», սա մարդոյ քով որ բնաւ «ինսաֆ» ըսուած բանը չկայ նէ, հապա՞ք ինչքան կ'դտնուի։

Անցեալ օր Սամաթիոյ Թաղէն սովելոց նպաստողներուն մէկ ցուցակը անցաւ ձեռքերնիս, որոյ մէջ քահանայից նպաստներն սա կերպով դրուած էին,

Տ. Սրիստակէս քահանայ		*100 փրչ.*
Տ. Թադէոս	*»*	*50 »*
Տ. Խաչատուր	*»*	*30 »*

և այլն.

Հիմայ ասոնք թերևս պիտի ըսեն մեզի թէ՝ նըւէրին չափ չըլլար, սրան բոլոսածը պիտի տայ մարդ, մենք ալ ամեն օր գանձանակը ձեռքերնիս փոքլ փըռըլ կ'պտըտինք եկեղեցիի սկիզբէն մինչև վերջը, 5 փարա ձգողին առջևը 5 թախտա կ'նետենք կոր «ձիչեալ լինիջիք»ը կոխելով։

Աւորաչ իրաւունք ունին, մենք զիրենք չենք մեղադրեր, լինչու որ ասոնք փիլոնը կռնակնին անցուցած ատենին ուխտ ըրած են որ առնեն բայց բնաւ չտան։

Ուստի այսքան տուածնին անգամ մեծ հրաչք է։

ՍԸԿԷ ՆԸԿԷ

Ամեն սիրտ իր գաղտնի ցաւն ունի, զոր աշխարհ չ'գիտեր, —Աւոր համար չատ անգամ սըրտում մէկը տեսնելուն պէս կըսեն. —Ա՜ս ի՞նչ պաղ մարդ է։

* * *

Փիլիսոփայն այն մարդն է որ գտնուած վիճակը չմերժեր։

* * *

Ուսումնական մարդը կ'դովին, կապկի մը դըդակին մէջ ատակ կը նետուին։

* * *

Կանանց տուած գովեստներէն աւելի մարդուս ախորժ պատճառող բան չկայ։

* * *

Պատշաճից օրէնքը՝ դարերու խնամատութեան և վարձատութեան արդիւնքն է։ Մարդս եթէ ղանոնք չ'յարգէ՝ միշտ ճնշուած կ'ելնէ։

* * *

Մէկը եթէ Պօղոսի խաղացող մ'ըլլալ կուզէ, նախ և առաջ իր վարձատիին քով անկողնոյ վերմակ մը թողելու է, միտքը դնելով որ իր վերջին չապիկն ալ հոն պիտի թողու վերջապէս։

ՋՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Վաթսունոյ մեռայ մը իր 14 տարեկան մատաղ ամուսնոյն, գոհարաղարդ հովհատ մը ընծայ ընելով, կըսէ,

—Սիրելիս, երջանիկ ենք և երջանիկ պիտի ըլլանք՞, նեղութիւններդ օդին տակն է, անոր ալ գարմանը այս ըլլայ։

* * *

Բժշկին մէկը կերթայ թոքախտէ պառկող հիւանդ երիտասարդ մը նայելու, որ գրեթէ հոգեւարք է։

Վիճակին ծանրութիւնը պահելու հնարը չկայ։

Բժիշկը դուրս ելած ատենը, հիւանդին հայրը կառնէ անկիւն մը կ'տանի և ձեռքէն բռնելով կըսէ,

—Ես սուտ խօսիլ չեմ սիրեր։ Գործը լմնցած է, Բան չկայ ժամը չանցնելը։

—Տեսա՞ր ա', Պ. բժիշկ, ի'նչպէս պաղ արեամբ յանցի խօսքերդ, կըսէ անմիջապէս հիւանդին հայրը՝ հնարհակալ ըլլալու չարժմունքով մը։ Հիմայ պիտի ինդրեմ ձենէ որ չնորհք մ'ընէք ինծի ըսելու, միևնոյն անկեղծութեամբը, միևնոյն համարձակութեամբը, թէ վտանգ մը կամ վախու բան մը կրնայ ունենալ հայր մը՝ որոյ տղան թոքախտէն մեռած ըլլայ։

* * *

Այր և կին դատաստանական խորհրդոյ կ'ներկայանան ղիրար ձգելու համար։

Կինը կ'ամբաստանէ իր այրը ըսելով թէ զինքը կ'ծեծէ ու կ'հայհոյէ։

Այրն ալ կ'ելնէ ու կըսէ թէ իր կինն ալ կըռուարար կոշտ մէկն է, ուստի և բնաւորութիւններնիս բնաւ իրարու չ'յարմարիր։

Նախագահը ընդմիջելով խօսքը՝ կըսէ,

—Ընդհակառակն, ես ձեր երկուքին ալ ամբաստանութենէն՝ երկուքնուդ ալ բարուց կատարեալ նմանութիւն մը կ'տեսնեմ, ուստի ձեր իրարու հետ չկրնալ կենակցելնիդ աւելի ինծի ըսրմանք կը պատճառէ։

* * *

Երկու բարեկամ

—Ա՞դ ինչ է Պ. Մ***, քու հասակդ զաւկնար ունիս, կինդ ալ դեռ նոր մեռած՝ որբևարի ձի ես, կ'վայլէ՞ քեզի պեխերուդ սև ներկ դնել ալ ասկէ առքը։

—Ինչո՞ւ կ'զարմանաս կոր, ասիկա սուգի նշան է, ծոյները սև թիւլ կանցնեն ֆէսերնուն վրայ, եւրոպացիք գլխարկնուն վրայ սև կ'կապեն, ոմանք վզերնին կ'գնեն սևը, ես ալ սովորութիւն ունիմ պեխերուս վրայ դնելու, ասիկա մեղադրելո՞ւ բան ձի է։

* * *

Ճաշարանի մը մէջ,

Կառաւո՛ն, աս ձեր խանութը չեղ մը չ'գանուիր։

—Ի՞նչ բանի համար, պարոն։

—Ակռայի համար սովորութիւն չունի՞ք սեղանին վրայ ամանով մը չեղ դնելու։

—Այդ սովորութիւնը ունէինք՝ վերցուցինք։

—Ինչո՞ւ համար։

—Անոր համար որ յաճախորդները ակռայնին ատամ խառնելէն ետքը, կառնեն մէկ տեղ կ'տանեն կոր...

* * *

Զգօնութեան խելօք չկենալուն համար, նոյն երեկոյին երբ սեղան կ'նստին, կսկիծ մտածել թէ պըտուղին ատենը մայրը պատուղ պիտի չտայ իրեն՝ կ'պատիժ։

Իրօք ալ երբ պտուղը կ'բերուի, մայրը պնակը սեղանին վրայ դնելով,

—Զգօն, եթէ պզտիկ աղջիկ մ'ունենայիր, որ քեզի անհնազանդ գտնուէր, ի՞նչ կըսէիր իրեն, կը հարցնէ մայրը խոժոռ և ծանր ձայնով մը։

—Կըսէի թէ, մայրի՛կ, —աղջիկս, ա՛ռ այսօր ալ կեր պտուղդ, բայց մէկ մ'ալ մի՛ ըներ ատանկ բան։

* * *

Շատ ապրող մարդուն մէկուն կըսէին,

—Ա՛յս ինչ անձը քեզի գէշ կըսէ։

—Չեմ հաւատար, անկարելի բան է։

—Իրաւ կըսեմ կոր՝։

—Այն ատեն իրաւ ըլլալուն կ'հաւատայի, երբ ես այդ անձին ժամանակաւ բարիք կամ ծառայութիւն մ'ըրած ըլլայի։

* * *

Շարլաթան մը կը ներկայանայ բարձրաստիճան անձի մը, որ սաստիկ յօդացաւէ մը կը նեղուէր, և զան կ'ապահովէ թէ ինքը անվրիպելի դեղ մ'ունի, որ կրնայ ապաքինել զայն, և թէ ուրախ է որ իւր տիրասիրութիւնն ապացուցանելու յարմար առիթ մը գտած է։

—Ի՞նչպէս եկար այս քաղաքը, կը հարցընէ անոր։

—Ոտքով, պարոն։

—Ուրեմն, դուրս ելիր տնէս, եթէ քու այդ ըսած դեղդ իրօք ունեցած ըլլայիր, փոխանակ ոտքով գալու՝ վեց ձիէ լծուած կառքով պիտի գայիր։

* * *

Երկու դժգոյն բալիքարեաներ կամրջին գլուխը,

—Անտիրեա՛, ի՞նչ է ան դրպանդ ժամացո՞յց ալ ունիս.

—Լո՛հ, սանկ բան մը,

—Քանի՞ առիր,

—Դինը չկրցի հարցնել, խանութը մարդ կար։

* * *

Պ. Ա*** որ հանրածանօթ հարուստ մնէ, իւր կառքին մէջ իրեն հետ կառնու Պ. Գ***ը որ հարբասուռը չաղակրատ մնէ։

Մեր հարուստը շատ չանցած այնքան կ'ձանձրանայ անոր անվերջանալի խօսքերէն, որ քունը կը տանի։

Երբ չաղակրատը զայս կ'դիտէ, անոր թեղանիքէն քաշելով կըսէ,

—Արթնցո՛ր, մտիկ ըրէ։

—Է՛, պարոն, կ'պատասխանէ հարուստը արթընանալով, կամ թող որ քնանամ, կամ չէ նէ մի քնացներ զիս։

* * *

Շատախօս մը ճարտարախօսութիւն սորվիլ փափաքելով Սոկրատի կ'դիմէ և իւր փափաքը կ'յայտնէ։

Փիլիսոփան ուրիշներէ առած վարձքին կրկնապատիկը կ'պահանջէ անկէ, որն որ երբ պատճառը կուզէ իմանալ,

—Պէտք է որ, կ'պատասխանէ փիլիսոփան, քեզի թէ խօսիլ և թէ լռել սորվեցնեմ։

* * *

Տիկին մը ոսկեհուռն և արծաթաթել չրջազգեստ մը հագած էր, այնպէս որ չէր կրնար քալել։

Պարան մը անոր մօտենալով կըսէ,

—Ներեցէք, տիկին, կ'փափաքիմ իմանալ թէ ո՛վ է ձեր չրջազգեստը չինող ոսկերիչը։

* * *

Անգղիացի կին մը մահուան անկողնոյն մէջ ըլլալով իւր փուլը բերել կուտայ իւր ամուսինը և կըսէ անոր թէ մեծ գաղտնիք մ'ունի անոր հաղորդելու, բայց չկրնար վստահօրէն ըսել, եթէ իրեն չխոստանայ որ իւր գործած յանցանաց պիտի ներէ։

Ամուսինը կը խոստանայ ներել։

Ան ատեն հոգեվարք կինը կը խոստովանի թէ ինքը գաղտնի սիրային յարաբերութիւն մ'ունեցած է մարդու մը հետ, որուն անունն ալ կուտայ։

—Ուրեմն կը ներեմ ձեզ, կըսէ ամուսինը պատրիւնութեամբ, բայց խօսք տուէք ինձ որ դուք ևս պիտի ներէք ձեզի նկատմամբ գործած մեկ յանցանքիս։

—Բոլոր սրտովս, կըսէ կինը։

—Ան է թէ՝ ես կատարելապէս գիտէի ձեր անհաւատարմութիւնը, կը կրկնէ ամուսինը, և անոր համար էր որ զձեզ թունաւորեցի, որով այժմ մահուան դուռն հասած էք։

Կամրկապ Ակնայ 21 սեպ. 1880

. . . Խմբագրապետ Տէր Մամուլ ազգ. Հանդիսի.

Ինչպէս կըսեն՝ բարիքը բարեաց, թշուառութիւնը թշուառութեանց կը յաջորդէ. նոյնպէս մեր գիւղի անկեալ եւ ձախող վիճակին անմիջապէս յաջորդեց սոսկալի հրդեհը։ Հրդեհ մը՝ որ գիւղս հաստատութենէն ի վեր այսպիսի հարուած մը չէր տեսած։

Նախորդ ամսոյն 30րդ օրն, երեկոյեան դէմ էր, մէկու կէս ժամու մէջ ամբողջ թաղ մը մոխիր դարձուց, հակառակ ամեն ջանից։ Թաղն թէպէտ 20 տուն կը պարունակէր, Պօլսոյ տանց հետ բաղդատմամբ 200ը կանգնի. վերջապէս կորուստը մեզ համար անդարմանելի է։ Հրդեհը ծագած տունը ոչ թէ տան մը՝ այլ պալատի մը ձեւն ունէր. չեմ կրնար տան գեղեցիկ մեծ վայելչութիւնը եւ տան տիրոջ նախկին չացուցիչ հանգամանաց եւ ներկայ վիճակնուն բաղդատութիւնները նկարագրել առանց արտասուելու, հարբսուութիւնը յիշել առանց հառաչելու. սոցա եւ թէ բոլոր թաղեցւոց ցաւակցութիւնը կը յայտնեմք, յերկնից մխիթարութիւն հայցելով։ Դառն պիտի ըլլայ այսուհետեւ մեր գիւղացւոց վիճակն, ինչպէս ներկայս անտանելի է։ Քաղաքիս մէջ ալ անապորոյն սովն սկսեց դեր խաղալ, օր ըստ օրէ աղքատաց վիճակն ցաւալի կըլլայ. ամբողջ Ակնայ քաղաքն հանդերձ գիւղօրէիւք նախապատրաստութիւն չունին, գիւղերն յետին թշուառութեանց մէջ կը ծփան, եկածն ձմեռ ամեն բան ստակով կառնուի. մեր ներքին վիճակը հասկըցնելու համար քիչ մը պիտի երկարեմ. . . . Տէր, ներեցէք ի սէր Աղգութեան։

Մեր ներքին վիճակն գիտցող եւ ճանչցող անձինք անկարելի է առանց արտասուքը թափելու երեւակայեն, կամ մարակապ, Աստուչխ եւ կարուլլա գիւղօրայքն, դիւղ կամ կոչուին թէպէտ, բայց ոչ երկիր ունին մշակելու եւ ոչ տաւար կթելու, ոչ արհեստ ունինք, հարստութիւն քնաւ

միութիւն եւ ընկերասիրութիւն ամենեւին, ցաւակցութիւնը նշանակութիւն չունի, տկարին օգնելու օրէնքը՝ մեր հարց ճոխ հարստութեանց հետ վերցուած է, սա ալ պէտք է գիտնալ թէ այն որ ինքզինքը խորհիլ եւ իր ապագան բարւոքել չգիտեր, ուրիշին համար ի՞նչպէս խորհի։

Երեք թշուառ գիւղի բնակչաց մեծագոյն մասը պանդխտութեան դիմած են իրենց օրապահիկը ճարելու համար, բայց արհեստ չունին. մեծաւ մասամբ միայն իրենք գիրենք բաղդին նուիրած են, բաղդն կոյր՝ մարդիկ չտեսներ, մարդիկ եւս առաւել կոյր՝ որ բաղդն չտեսած՝ անոր կը հաւատան։

Մեր պանդուխտ հայրենակցաց գործն ի՞նչ է։—Պօլսոյ ընդհանուր վիճակն բացատրելու հարկ չկայ՝ գիտէք, ոմանց գործն է արքունական հայագործութիւն, այս ինքնին յայտնի է. ոմանց՝ ծխալաճառութիւն, ասոր համար գրել աւելորդ է, ինչպէս ըլլալն աչխարհ ձայն տուաւ. ոմանց՝ հայրենական ստացած խաներուն մէջ գտնուած խարխուլ սենեակներուն եկամուտը հաւաքել, այս ալ որոց չբաւեր. ոմանց՝ անդադար գործ չկայ պօռալ, եւլն. եւլն.

Ասոնք՝ իրենք ի՞նչպէս կապրին եւ իրենց թշուառ ընտանի՞քը ինչպէս պիտի ապրեցնեն եւ հայրենիք երթալու գոնէ 5 ամիս մնալու համար ինչպէ՞ս ստակ աւելցնեն. կարելի է առ հաչիւ 7—8 հարիւր անձանց մէջ հարիւրին գործը քիչ մ'ապահով ըլլայ, այն ալ այս միջոցիս մէջ ոչինչ կը համարուի, վերջապէս թող ներեն մեզ, ամենուն գործն ալ հիմնաւոր, հաստատ եւ չահաւոր գործեր չեն. ապահով ճանչցուած գործերն՝ եթէ երկու անձ ընկեր ըլլան, երկուքն ալ անօթի պահող գործեր են։

Ուրեմն ի՞նչ ընելու է, այլո՞ւր գաղթել.— ոչ ամենեւին, զի ուր որ երթամք՝ մեր ծուլութիւնը, այժմեան ընթացքը, երկչոտութիւնը եւ անաչխատ բնաւորութիւնը աւելի գէշ վիճակի մէջ պիտի թողու քան զայս ողբալի վիճակն։ Ամենուս համար այս տեղեր գործ կայ գործող չկայ, ընկերակցութեամբ գործելու փափաքող բնաւ։ Եակասուութիւնը փառք մը համարուած է, հասուն խորհրդածութեանց հետեւող ամենեւին. գործունէութիւն յոյժ կը պակսի, վասն զի ամենքս ալ այնպիսի թիւր եւ վատ սովորութիւն մը ունինք որ՝ եթէ մին դիպուածով կամ խնայողութեամբ մինչեւ իսկ 50 ոսկի աւելցնելու ըլլայ, անչարժ կալուած մը գնել կը փափաքի, կամ հաւատարիմ մին կը բնտռէ որ չահու տայ։ Հաւատարիմ կը ճանչցուին ամեն անոնք, որք մուշտակ կը հագնին եւ իրենք գիրենք հարուստ կը ձեւացընեն այլոց վստահութիւնը վայելելու համար կամ լաւ եւս է ըսել այլոց ստակն կուլ տալու համար։ Եւ ահա այսպիսով անգործութիւնը մեր վրայ կը թագաւորէ. անգործութեան հետեւանքն կըլլայ աղքատաց աճումն եւ տրիտուքիւն։

Կաղաչեմք, Տէր, մեր տկար գրչին թարգման կանգնեցէք Ձեր ազգասէր ոգւոյն եւ ազգու բանիւքին, միւսեանց հրաւիրեցէք։ Արդարեւ մնծ ամօթ կըզգամ ներքին վիճակնիս հրապարակ հանելուս, ձայնս կ'բարձրացնեմ սըրտաճմլիկ տեսարանս դիտելով։ Հայրենակի՛ցք իմ, մի վհատիք, արդար դատեցէք 50 տարուանս մէջ մեր եւ կեսարացւոց կրած փոփոխութիւնը. մենք չհետադիմեցինք նոքա յառաջացան. մեք աղքատացանք նոքա հարստացան. մենք ընկերութիւններ լուծեցինք, նոքա իրենց մէջ հաստատեցին. մեք մեր հայրենակցաց եւ եղբարց գործն ու հարստութիւնը կորզել ուզեցինք, նոքա իրենց եղբօր գործ պատրաստեցին եւ հարստացուցին. մենք մեր եկամուտին ապրիլ բաւական համարեցանք, նոքա մեծամեծ գործերու վաճառականութեան հետեւեցան եւ չատեր Եւրոպայի հետ յարաբերութիւններ հաստատեցին, մենք դպրոցները մեր կրից խաղալիք ըրինք եւ չաւակնիս ուսմունքէ զրկեցինք, նոքա համալսարաններու մէջ կրթութիւն առին, մենք մեր զաւակաց հետ թուղթ եւ նարտ կը խաղայինք, նոքա բժշկութեան եւ դեղագործութեան, վաճառականութեան եւ տեղանաւորութեան վրայ հարցումներ կընէին, վերջապէս մենք աղքատացանք նոքա հարստացան։

Սիրելի հայրենակիցք իմ, փոխանակ ինձմէ ցաւելով գանգատելնուդ, ակնարկ մը ձգեցէք ձեր եւ ձեր եղբօր ընտանեաց վրայ, եթէ չամաչեմ պիտի գրեմ թէ չատ ընտանիք չոր թութն անգամ հացի տեղ կուտեն, դժբաղդաբար այն ալ սակաւ էր այս տարի, մրանամք եւ մեր ապագան խորհիմք։

Կը լսեմք տեղւոյդ մէկ քանի անձանց յոռի ընթացքն, առանց անուններն տալու զգուշութեան կը հրաւիրեմ, թող ձգեն իրենց անվայել եւ անարդ սովորութիւնները, պարտաւորութիւններն ճանչնան եւ քիչ մ'ալ հայրենիքը խորհին։

Տէր, ներկայիս կաղաչեմ, թող բարեհաճի սուվելոց գթառատ Մահմատխորհուրդը քննութիւն մը բանալով օգնել եւ տեղւոյս աղքատ ժողովուրդը մխիթարել, որք գործել ոչ կարեն, մուրանալ ամաչեն. սոքա այնպիսի աղքատներ են որոց հայրերը ազգին մէջ մեծ համբաւ մը կ'վայելէին եւ Ամիրայի տիտղոսն կը կրէին. նոցա դիմող աղքատն ուրախութեամբ եւ մեծ նուէրով մ'ետ կը դառնայր. բայց այժմ նոցա թոռներն են որ աղքատաց բազմութիւնը կըստուարացնեն։

Ցաւակցելով Տէր, մեր գիրս զայս Ձեր ազգօգուտ մտատակայ թերթի միջոցաւ հրատարակել բարեհաճեցէք։

Ֆ...ր
ՍՄԲԱՏ

ՓՈՔՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Ց. Թ. ի Փարիզ.—Նամակնիդ այսօր տեղերնուս անձկութեանը պատճառաւ ետ թողուելով, յաջորդ թերթով պիտի հրատարակուի։

Գ. Վ. ՅԵրուսաղէմ.—Տիգրանակերտցի Ս***եանի վրայօք տուած տեղեկութիւններնիդ անբաւական լինելով մեզ համոզում գոյացնելու այդ մասին, զայն չկարենալ հրատարակելնուս համար ներողութիւննիդ կ'խնդրեմք։

*** ի Տիգրանակերտ.—Սեպտ. 30 թուականաւ 6րդ թիւ նամակնիդ յաջորդ թերթով պիտի հրատարակուի։

Ղ. Ե. Շ. ի Պլէճիկ.—Նամակնիդ ստացանք, շնորհակալութիւննիս կ'յայտնենք, յաջող վերադարձնիդ մաղթելով։

LOTERIE

ՆՈՐ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԸՆԴ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ

—

500,000 Ֆրանք

ՇԱՀԵԼԻ

Այսքան է վաստկուելիք առաջին Մեծ Պարգեւը սոյն դրամական մեծ վիճակահանութեանը մէջ, որ արտօնած դրուել է Համպուրկի Պետական Կառավարութենէն եւ Գանձուն բոլոր Արժեւոմներովը երաշխաւորեալ։ Կ'պարունակէ 46,640 պարգեւ, որք արագաբար մէկ մէկու յաջորդող 7 Բաժանմամբ պ'տի քաշուին, եւ անմիջապէս ոսկեդրամով պիտի հատուցուին չահողներուն։

Սոյն վիճակահանութեան մանաւորապէս պարունակած միւս պարգեւներն են

Տոմսակ	Ֆրանքէն	Ֆրանք	Տոմսակ	Ֆրանքէն	Ֆրանք
1	312,500	312,500	12	18,750	225,000
1	187,500	187,500	1	15,000	15,000
1	125,000	125,000	24	12,500	300 000
1	75,000	75,000	4	10,000	40,000
1	62,500	62,500	3	7,500	22,500
2	50,000	100,000	52	6,250	325,000
2	37,500	75,000	6	5,000	30,000
5	31,250	156,250	108	3,750	405,000
2	25,000	50,000	214	2,500	535 000

եւն. եւն.

Սկզբնական տոմսակաց համար պաշտօնապէս որոշուած գինն է՝

ՖՐԱՆՔ 22.50 ամբողջ տոմսակաց համար

ՖՐԱՆՔ 11.25 կէս–տոմսակաց համար

Ո'ր երկրէն կուզէ ըլլայ, Գերմանիոյ, Գաղղիոյ, Անգլիոյ եւլն. Պանքատոմսով եւ կամ պանքաներու վրայ քաշուած փոխանակագրով, եւ կամ 'ի հարկին ոեւէ երկրի մը բօսթայի դրոշմաթղթով (Թէմպրը–Բօսթ) եւ կամ բօսթայի վճարագրով (Մանտա–Բօսթ) մեզ յուղարկուելուն պէս տոմսակաց արժէքը, իսկոյն կ'ղրկենք յանձնարարեալ սկզբնական տոմսակներն, որք Տէրութեան գինանշանը կը կրեն, յաւուրք եւ պահ նամակաւ, եւ Բօսթայով ալ իւրաքանչիւր գնողի ճիշդ ժամանակին՝ առաջին քաշուելիք երկու Բաժանմանց վիճակահանութեանցը համար ալ անցնելիք տոմսակները։

Յանձնարարութիւնք կրնդունուին ամենէն ուշ մինչեւ 20 ՆՈՅԵՄԲԵՐ (ըստ. Լատ.)

Ամէն անգամ տոմսակ ղրկելնուս, կը գնեմք միատեղ նաեւ վիճակահանութեան պաշտօնական յայտագիրն ալ, եւ քաշուելուն պէս ամէն տոմսակատէր կստանայ չահող թուոց պաշտօնական ցանկը։ Պարգեւներուն վճարումն ալ իսկոյն տեղի կունենայ մեր ձեռօքը, Տէրութեան հսկողութեանը տակ, ոսկեդրամով եւ եթէ ուզուի չահողն ինչեւ իսկ բնակարանը կ'ղրկուի։

Յանձնարարութիւնք պէտք է յղուին ուղղակի առ ԻԶԷՆԹԱԼ եւ ԸՆԿԵՐՔ, գլխաւոր գրասենեակ վիճակահանութեան ի Համպուրկ (Գերմանիա)

Bureau principal de Loterie.

ISENTHAL & Cie Hambourg (Allemagne)

Եւրոպական ամէն լեզուներով ալ կ'ղրկակցինք։ Նամակ մը Արեւելքէն մինչեւ Համպուրկ 180 ժամն կը հանի եւ փոխադարձաբար։

Adolf Steiner Bureau d'annonces Hambourg

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՑՑ

1881

Թուականին Քրիստոսի

Գրի 100 վարա

Յոբելեան Եբրայեցւոց Խոշէն

ՍԵՊՀԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. Փրկչեան Ազգային Հիւանդանոցի

Տպագրութիւն Արամեան

Պարունակութիւն

Վիճակագիր Տէրութեանց. —Հայրապետութիւն Հայոց. —Հայաստան աշխարհ եւ Արմենիա. —Օսմանեան միջազգային թղթատարութիւն. —Ժամանակագոյց սուրհանդակաց Օսմանեան միջազգային թղթատարութեանց. —Նեւրոպական նամակատունք ի Կ. Պոլիս. —Ցուցակ գնաց թղթատարութեանց եւ հեռագրութեանց Եւրոպական եւ Ասիական քաղաքաց Թուրքիոյ. —Սակագին հեռագրի լատ նոր կարգադրութեանց միջազգային թելերու. —Ընկերութիւնք չոգեշարժ նաւարկութեան, ինչպէս են, Եգիպտական (Թուտիվիկ). —Մախսուսկ. —Աւստրօ—Հունգար լոյտ. —Մէսաժըրի Մարիթիմ. —Բաքէ էնէ եւ ընկերութիւն. —Ռուսական ընկերութիւն. —Ընտանեկան դեղարան.

—

ՄԱՄՈՒ ՏՈՒՆ ԵՒ ԽԱՆՈՒԹ

Եչխի դիւղ Ա–Նիքօլա ճատուխին ծովեզերեայ վայրատչէն տուն մը 500 կանգուն գետնի վրայ,

Նոյնպէս Պօլիս Գըլըճճխներուն չուկան քարուկիր խանութ մը ծախու ըլլալով, ուզողը լրագրոյս գրասենեակէն կրնայ պէտք եղած մանրամասն տեղեկութիւններն առնալը

—

ՏՊԱՐԱՆ ԵՒ ՊԻՄԱԳՐԱՏՈՒՆ Ա. Յ. ՄԱՎԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԻՍ ՖԻՆՃԱՆՃԸԼԱՐ–ԵՕՂՈՒՇՈՒ

Սոյն տպարանն ու վիմագրատունը հայերէն, տաճկերէն, յունարէն եւ գաղղիերէն թէ՛ վիմատրութեամբ եւ թէ տպագրութեամբ ամեն տեսակ այցելատոմսներ, մեռելի տոմսակներ, հարսանեաց նամակներ, ընկալագիրներ, նուիրատոմսեր, յայտարարութիւններ, ծանուցումներ, հեղինակութիւններ եւլն. եւլն. կարճ միջոցի մէջ կը տպուին եւ կը վիմատրուին խիստ գոհացուցիչ գիներով։ Կը գտնուի նաեւ Ամերիկայէն բերուած կոտիչ մը որ ամեն տեսակ գրքեր թուղթեր, դարձուածներ եւլն. վարկենական կերպով կ'կտրէ գոհացուցիչ պայմաններով։

—

ՏԵԼԱՄԱՔ ԷՆԵՔՍԵՐՃԱՆ

ՖԵՐԻՏԻՒ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 19 ԲԵՐԱՑ

Նկարչութեան եւ գծագրութեան արուեստին մէջ ուսեալ համբաւեալ հմտութեամբն ու աշխատութեամբը հանրածանօթ Պ. Տէլէմաք Էնէքսերճեան պատիւ կ'համարի ծանուցանել թէ իր բնակութիւնը եւ արուեստանոցը (ատելիէ) վարսադր. Ա է Բերայ Ֆերիւիէ փողոց թիւ 19։

ԹՐԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
ԳԷՈՐԳ Ծ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ